I 154710

CATECHISM
NAȚIONAL-CREȘTIN

ÎNTOCMIT DE
Dr. SEBASTIAN BORNEMISA

1936

TIPOGRAFIA ASTRA S. A.—CLUJ—CALEA MOȚILOR 59

49 14

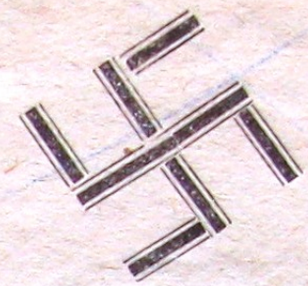

CATECHISM NAȚIONAL-CREȘTIN

PENTRU

LĂMURIREA SĂTENILOR ROMÂNI DIN JUD. CLUJ

Bd 273873

ÎNTOCMIT DE

Dr. SEBASTIAN BORNEMISA

1936

TIPOGRAFIA ASTRA S. A.—CLUJ - CALEA MOȚILOR 59

Institutul de Studii Istorice şi Social-Politice
de pe lîngă C.C. al P.C.R.
BIBLIOTECA DOCUMENTARA

Inventar nr. 49696/68

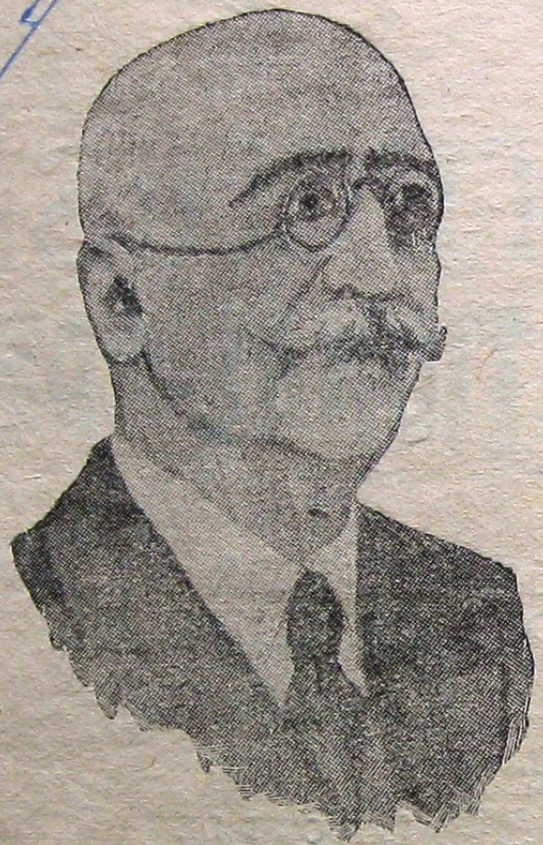

A. C. CUZA
Preşedintele suprem al
Partidului Naţional-Creştin

B.C.U. Bucuresti
C20041517

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITARĂ
BUCUREŞTI
COTA 1154 710

T 4914
D 309/04

OCTAVIAN GOGA
Preşedintele Partidului
Naţional-Creştin

Dr. SEBASTIAN BORNEMISA
Președintele Organizației
Național-Creștine din jud. Cluj.

Catechism național-creștin

I. DESPRE PARTIDELE POLITICE

1. Ce sunt partidele politice?

Partidele politice sunt alcătuiri de cetățeni, carî râvnesc să cârmuiască țara după anumite programe.

2. În câte grupuri putem împărți partidele politice?

In două. Sunt partide așa zise „democrate" sau „de stânga" și partide „naționaliste" zise și de „dreapta".

3. Care e deosebirea între partidele democrate și cele naționaliste?

Partidele democrate sau de stânga nu deosebesc pe locuitorii țării după ființa lor națională, ci cuprind în ele de-avalma pe români, unguri, nemți și jidani. Conducă-

torii lor sunt cu sufletul înstreinat şi nu recunosc, că noi Românii ar trebui să fim singurii stăpânt ai acestei ţări.

Partideie de dreapta sunt alcătuite numai de Români, ele nu au nici un pui de neam strein în ele. Crezul lor politic este, că *România trebuie să fie a Românilor.*

4. Care partide mai de căpetenie sunt de stânga şi care sunt de dreapta?

Partide mai de căpetenie de stânga sunt: partidul naţional-ţărănesc, partidul social-democrat, partidul averescan, partidul liberal şi altele mai mărunte.

Partide de dreapta avem numai trei: „Partidul Naţional-Creştin", „Frontul Românesc" şi partidul „Totul pentru Ţară".

5. Este vreo deosebire între cele trei partide de dreapta?

Este, în felul lor de gândire, în ţelurile pe care le urmăresc şi în oamenii, cari le conduc.

6. Care sunt aceste deosebiri?

Partidul Naţional Creştin nu îngăduie membrilor săi să aibă nicio legătură cu jidanii şi urmăreşte pe toată linia ca România să fie numai a Românilor.

„Frontul Românesc" nu cere dreptul de conducere numai pentru Români, ci-l recunoaşte acest drept şi pentru cei de alt neam, amăsurat cu numărul lor. El îngăduie membrilor săi chiar să facă parte din societăţile secrete francmasone, pe când în „Partidul Naţional-Creştin" şi în partidul „Totul pentru Ţară" acest lucru este strict oprit. Aceste două din urmă partide sunt, astfel, mai apropiate şi au mai multă asemănare între ele, decât cu „Frontul Românesc". Ele se deosebesc totuş deolaltă prin tactica lor. Conducătorii partidului „Totul pentru Ţară" sunt anume mai severi şi au o disciplină mai milităroasă. Ei nu se feresc a întrebuinţa chiar arma spre a putea îndepărta din cale piedicile ce li se pun şi spre a-i pedepsi pe cei ce i-au trădat.

7. E cu putinţă o unire a partidelor de dreapta?

Nu credem. Cele câteva deosebiri dintre ele, arătate de noi mai sus, sunt atât de însemnate, încât fac cu neputinţă o unire a lor.

8. Nu este oare cu putinţă nici o împreună lucrare a lor?

stei şi al omeniei şi a cerut totdeauna, ca viaţa culturală, politică şi economică a ţării să fie scăpată de subt înrâurirea jidanilor. Dacă s'ar fi abătut măcar un deget dela drumul acesta, el ar fi putut fi până acuma şi de zece ori ministru.

7. Dl Octavian Goga cine este?

Este cel mai de seamă poet al vremurilor de faţă, cel mai luminat cap politic al ţării şi cel mai mare vorbitor al neamului nostru. Pe vremea ungurilor dânsul a fost luptătorul cel mai dârz al drepturilor noastre naţionale şi pentru lupta sa naţională a suferit închisoare ungurească.

El este născut în comuna Răşinari, lângă Sibiu, unde tatăl său a fost preot. Pentru marea sa învăţătură, Universitatea din Cluj l-a chemat profesor, iar pentru vrednicia sa, oraşul Cluj l'a ales cetăţean de onoare al său.

8. Spune-mi, te rog, o poezie frumoasă de-a dlui Goga.

Cu plăcere. Ascultă:

CHEMAREA PLUGARILOR.

Veniţi în horă de fraţle
Străvechii câmpului străjert

Ce ocrotiţi de-o veşnicie
A muncii rodnice durerl.

Veniţi plugarl, veniţi oşteni
Celui mai vechiu şi sfânt război,
Tovarăşi buni ai Cosânzenii,
Veniţi cu noi!

In goana vieţii 'nvîrtoşată
Strigaţi: Plugarii 'n veci nu pier,
Căci lor pământul sfânt li-e tată
Şi frate soarele din cer.

In casele cu grinzi bătrâne
Voi rostul lumii aşezaţi
Sus dătătorilor de pâne
In patimi şi credinţe fraţii!

Voi, plătnici de sudori şi sânge
Voi, cei bogaţi şi totuşi goi,
Veniţi să ne'nvăţaţi a plânge,
Veniţi cu noi!

Veniţi stăruitoare gloată,
Strigaţi s'audă mici şi mari:
E răzimată lumea toată
Pe palme aspre de plugari!

Năpraznic vifor de dreptate
Vă doarme'n sufletu 'noptat
Şi spală lumea de păcate,
Când rele mâni l'au deşteptat.

De grele vremi de mai 'nainte
De-al răsplătirii greu șuvoi
Veniți aducători aminte,
Veniți cu noi!

Strigați să știe largul zării
S'auză toți câți trag în jug,
Că focul roș al răzbunării
Topește fierele de plug!

9. Cari sunt fruntașii național-creștini mai de seamă?

La întrebarea asta e greu de răspuns, deoarece partidul național-creștin are o mulțime de fruntași, care de care mai destoinic și mai cu vază în viața obștească. Spre a dovedi aceasta, dăm aici numele câtorva, cari sunt mai bine cunoscuți.

Aceștia sunt: *Dr. Ion Lupaș*, profesor universitar, fost ministru, *Ion Petrovici*, fost ministru, profesor universitar în Iași, *Dr. Sebastian Bornemisa*, directorul gazetei „Lumea și Țara", fost deputat, fost primar al Clujului, *Gheorghe A. Cuza*, profesor universitar în Iași, *Stan Ghițescu*, advocat în București, *Dr. A Baciu*, advocat în Târgu-Mureș, *I. C. Cătuneanu*, profesor universitar în Cluj, *Dr. Silviu Dragomir*, profesor universitar în Cluj, *Dr. Onisifor Ghibu*, profesor universitar în Cluj, *C. C. Brădescu*, advocat în București, *Alexandru Hodoș*, ziarist în București, *Dr. Petru Nemoianu*, advocat în București, *Dr. Ion Țeicu*, medic în Oravița, *Dr. Leon Scridon*, advocat în Năsăud, *Dr. Anton Bogdan*, advocat în Timișoara și alții.

10. Câți deputați are partidul național-creștin?

În total are 22, dintre cari 3 în Ardeal și 1 în Banat. Aceștia din urmă sunt: Octavian Goga ales la Oravița, Dr. Aurel Baciu ales la Târgu-Mureș, Dr. Leon Scridon ales la Năsăud și dl Dr. Ilie Barbul ales la Satu Mare.

11. Care este semnul electoral al partidului național-creștin?

Semnul electoral al partidului național-creștin este *linia oablă* ▬ zisă *drumul drept*.

Mai are însă partidul național-creștin și un semn de propagandă, numit *svastica* ⊔⊏ ⊐⊔ sau crucea încârligată. Acest semn este purtat de dl Cuza de 50 ani, spre a arăta lumii ființa creștină a partidului său.

12. Spui, că dl Cuza poartă semnul svasti-

cei de 50 de ani? Aşa dar partidul naţional-creştin nu a împrumutat acest semn dela Hitler?

Asta o spun numai proştii şi duşmanii partidului naţional-creştin, căci Hitler nici nu era născut, când dl A. C. Cuza purta acest semn şi făcea cu el propagandă.

13. Partidul naţional-creştin aşa dar nu-i un partid care propovăduieşte programul lui Hitler?

De sigur nu! Putem din potrivă, spune, că Hitler a făcut programul său după dl Cuza, care a scris ideile conducătoare naţional-creştine acu-s 40 de ani.

14. Ce legătură are aşa dar partidul-naţional creştin cu Hitler şi cu Mussolini?

Nici o legătură, în afară de aceea, că după cum Mussolini şi Hitler au întărit şi înălţat ţările lor printr'o politică naţionalistă, tot aşa vrea să întărească şi să înalţe şi partidul naţional-creştin ţara noastră.

15. Cum va putea face aceasta partidul naţional-creştin?

Dându-i ţării o cârmuire sincer naţionalistă, fără să asculte de şoaptele şi interesele străinilor şi mai ales ale jidanilor, cari vor nimicirea statelor naţionale şi în cel dintâi rând nimicirea României noastre scumpe.

16. Care sunt punctele de căpetenie din programul partidului naţional-creştin?

Schimbarea constituţiei, scăderea numărului deputaţilor şi senatorilor, pedepsa cu moartea pentru miniştrii hoţi, pentru slujbaşii cari fură banul obştesc şi pentru cei ce vând ţara la duşmani, îndepărtarea din ţară a jidanilor şi a altor străini veniţi la noi după încheierea păcii şi încetăţeniţi prin înşelăciune, o nouă expropriere rurală şi urbană, punerea Românilor în toate slujbele de stat, sprijinirea muncitorilor români din fabrici, nimicirea trusturilor şi cartelurilor cari scumpesc viaţa, refacerea creditului ţărănesc şi o mai dreaptă împărţire a sarcinilor publice.

17. Ce garanţie dă partidul naţional-creştin, că toate acestea nu vor rămânea numai făgăduieli, cum au rămas şi programele altor partide?

Garanţia de căpetenie este în cel dintâi rând însuş dl *A. C. Cuza* şi dl *Octavian Goga*, cari conduc partidul, — apoi jurământul sfânt, pe care l-au făcut dânşii şi toţi celalalţi fruntaşi naţional-creştini, că nu se vor abate niciodată dela programul partidului.

18. Când crede partidul naţional-creştin, că vine la cârmă, ca să înfăptuiască programul său?

Atunci, când plugarii se vor înşirui cu mic şi mare în jurul steagului naţional-creştin şi când ei vor lupta din tot sufletul lor, ca lupta naţional-creştină să ducă la izbândă.

19. Cum trebuie să lupte un bun naţional-creştin?

Împlinind întocmai poruncile mai marilor săi, răspândind programul partidului şi nedând ascultare celor ce caută să-i ademenească cu vorbe mincinoase sau cu bentură. Un bun naţional-creştin îşi apără în toate împrejurările conducătorii şi nu lasă pe nimeni să vorbească de rău pe Majestatea Sa Regele, Biserica şi Naţiunea Română.

20. Ce sunt lăncerii?

Lăncerii sunt tinerii, cari se pun în slujba partidului naţional-creştin şi cresc în învăţăturile acestui partid, ca să fie folositori ţării şi neamului. Ei poartă cămaşă albastră spre a putea fi deosebiţi de tineretul altor partide.

21. Cum activează ei în sânul partidului?

Lucrând pentru binele obştesc, făcând drumuri, ridicând biserici şi dând ajutor celor săraci şi lipsiţi.

22. Cine poate fi lăncer?

Orice tânăr trecut de 18 ani, cinstit, brav, drept şi ascultător, fie dela ţară, fie din oraşe. Organizarea lăncerilor se face totdeauna cu ştirea preşedintelui de organizaţie şi a şefului de sector.

III. DESPRE ORGANIZAŢIA NAŢIONAL CREŞTINĂ DIN JUDEŢUL CLUJ

1. Cine este preşedintele partidului naţional-creştin în judeţul nostru?

Este dl *Dr. Sebastian Bornemisa*, directorul gazetei poporale „Lumea şi Ţara".

2. Care este adresa dânsului?

Cluj, Calea Moţilor 59.

3. Unde şi în care an s'a născut dânsul?

Dânsul s'a născut în anul 1890, în comuna Burjuc, judeţul Hunedoarei. Tatăl său a fost învăţător şi s'a numit *Anghel*, iar mama sa *Lina*, născută *Stana*.

4. Unde a învăţat şcoală şi ce pregătire are.

A învăţat să scrie şi să citească în şcoala primară din satul său de naştere, dela tatăl său. A trecut apoi la liceul reformat unguresc din Orăştie, lar de acolo

Tw 4969/68.
BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREŞTI

la liceul românesc din Braşov, unde a luat în 1909 bacalaureatul cu nota foarte bine. In toamna aceluiaş an s'a dus la Universitatea din Budapesta, unde a ascultat la facultatea de litere şi filozofie, pe care a terminat-o în anul 1913, iar după un an, adecă în 1914, şi-a luat tot la această universitate diploma de „doctor" în limba şi literatura română, latină şi maghiară.

5. Ce mai ştii despre viaţa dânsului?

In anul 1914 a trecut în vechiul regat, unde a luptat alături de răposatul Vasile Lucaci, Octavian Goga, părintele Moţa dela Orăştie şi alţi fruntaşi ardeleni, ca România să dezrobească Ardealul. Până când să intre România în războiu, dânsul a fost profesor la liceul din Turnu Măgurele, iar când s'a declarat războiul a intrat voluntar în armata română, servind sub conducerea dlui general Prezan şi a dlui general Popovici. Când s'a încheiat pacea dela Buftea, guvernul român dela Iaşi l-a trimis profesor şi propagandist naţional în Basarabia, unde a stat până la adunarea naţională dela Alba Iulia din 1918, când apoi s'a întors în Ardeal.

6. Dar după războiu ce-a făcut?

Ce-a făcut şi mai nainte, adecă *gazetărie*. A întemeiat în 1911 revista „*Cosinzeana*", pe care a redactat-o 12 ani; a scos împreună cu părintele *Agârbiceanu* gazeta „Patria", apoi a întemeiat în 1922 gazeta „*Lumea şi Ţara*", pe care o scrie şi-o conduce de 14 ani. A fost ales în două rânduri deputat şi a fost şi primar în Cluj. A scris mai multe cărţi, dintre cari amintim următoarele: „*Sufletu-mi de odinioară*", poezii, „*Duhul cel rău*", roman din războiu; „*De ce nu poate fi plugarul român comunist?*", „*Cum s'ar putea înfăptui o Românie nouă şi fericită?*", „*Câteva puncte cardinale pentru guvernarea de mâine*" şi altele.

Aceste trei din urmă sunt scrieri politice, puse în slujba luptei naţionaliste şi creştine.

7. Ce crede poporul despre dl Bornemisa?

Aceasta se vede din poezia următoare, făcută de *MICLEA GAVRIL din c. Dragu, j. Cluj*

CÂNTEC

Foaie verde dela Tisa,
Să trăiască Bornemisa,

Că noi știm de multă vreme
Cum luptă ca un erou,
Să scape țara ce geme
Și să i dee-un suflet nou,
Să ne scape pe țăranii
Care suferim din greu,
Că tălharii și jidanii
Ne tot sug mereu, mereu.
Păsărică de pe deal
Zboară la frați prin Ardeal
Și strigă din Nistru'n Tisa:
Să trăiască Bornemisa!
Și din Ardeal în Moldova,
Să trăiască Cuza — Goga!
Foaie verde de mohor,
Trăiască partidul lor!

8. Cine sunt iovarășii săi principali de luptă în fruntea organizației județene.

Sunt: *Dr. Laurian Gabor*, advocat fost deputat, președintele marilor mutilați din războiu; *Dr. Sabin Oprean* profesor la Academia de înalte studii comerciale din Cluj, om cu învățătură mare, care a scris mai multe cărți de mare valoare; *Dr. Teodor Vidican*, medic și un dârz luptător pentru binele obștesc; *Dr. Fedorca Ioan*, advocat, fiu al unui fost luptător memorandist; *Dr. Aurel Hetco*, advocat și președinte al foștilor gardiști din 1918; *Dr. Ioan Munteanu*, advocat și gazetar destoinic; *Vasile Vlaicu*, director de bancă pensionat și scriitor de cărți economice; *Aurel Muntean*, protopop în Huedin și om învățat și cunoscător rar al trecutului nostru; *Marin Dumitrescu*, profesor la Academia Comercială, un vechiu și însuflețit luptător pentru cauzele naționale; profesorii universitari *Bărbulescu* și *Dr. Manta*, preoții-profesori *Ion Mitariu* și *Constantin Medrea*, tânărul publicist *Gavril Pop* și mulți alții, al căror nume se poate ceti în lista consiliului județean.

9. Câți lănceri are organizația național-creștină din județul Cluj și cine-s conducătorii ei?

Are aproape 200 de lănceri, recrutați dintre studenții universitari și vreo 300 recrutați din feciorii de pe sate. Comandantul lănceriilor este dl Dr. *Teodor Vidican.*

10. Cum este organizat partidul național-creștin în județul Cluj?

Iată cum:

Președinți de onoare:

Gheorghe Sion, fost magistrat.
I. C. Cătuneanu, profesor universitar.

Președinte activ:

Dr. Sebastian Bornemisa, publicist.

Vicepreședinți:

Dr. Laurian Gabor, advocat.
Dr. Sabin Oprean, profesor Acad. Com.

Secretari generali:

Dr. Teodor Vidican, medic.
Dr. Ioan Fedorca, advocat.

Casier:

Vasile Vlaicu, dir. de bancă pensionat.

Secretar preziaial:

Gavril Pop, ziarist.

Consilieri preziaiali:

Marin Dimitrescu, profesor Acad. Com.
Grigorie Ignat, căpitan invalid.
Laurențiu Curea, secretar eparhial.
Neamțu Otonel, artist la Teatrul Național.
Nicolae Bărbulescu, profesor universitar.
Artemie Istrate, secretar al Conservatorului.

Șefi de plasă și de sectoare:

Dr. Laurian Gabor pt. sectorul Ciucea.
Protopop Aurel Muntean, pt. sectorul Huedin.
Dr. Aurel Hetco, pt. plasa Hida.
Dr. Ioan Muntean pt. plasa Mănăstireni.
Dr. Ioan Fedorca pt. sectorul Nădășel.
Dr. Sabin Oprean pt. plasa Gilău.
Dr. Ioan Manta, pt. sectorul Aghireș.
Vasile Vlaicu, pt. sectorul Vlaha.
Gavril Pop, pt. plasa Borșa.
Ioan Mitariu, pt. plasa Apahida.

Dr. Teodor Vidican, pt. plasa Mociu.
Nicolae D. Marin, pt. sectorul Budești.
Octavian Suceava, pt. sectorul Sărmaș.
Liviu Olosutean, agric. pt. sectorul de Sus.
Nicolae Coloboț, pt. sectorul Suat.
Nicolae Vereș, pt. sectorul Geaca.
Ioan Iosub, pt. sectorul Frata.
Dr. Ioan Avram, pt. sectorul Băbuțiu.
Dr. Ioan Popa, pt. sectorul Jimbor.
Traian Sava, pt. sectorul Bedeciu.

Membrii în Consiliul Județean:

Dr. Sebastian Bornemisa, publicist, fost deputat și fost primar al Clujului, Dr. Laurean Gabor, advocat, fost deputat, fost ajutor de primar, Dr. Marin Dimitrescu și Dr. S. Oprean profesori la Academia Comercială, Dr. Vidican, medic, Dr. Ion Fedorca, adv. Aurel Muntean, protopop Huedin, Dr. Ion Muntean, advocat Cluj, Grigore Ignat, căp. inv. Cluj, Neamțu Ottonel, artist Cluj, Nic. Bărbulescu, prof. univ. Cluj, Dr. Gavril Pop, medic-Cluj, Laurențiu Curea, secr. consistorial-Cluj, C. Medrea, preot-prof.-Cluj, I. Mitariu, preot-prof. Cluj, I. Bențiu, preot Ciucea, Dr. A. Hetco, adv.-Cluj, Dr. N. Bozonea, adv.-Cluj, V. Vlaicu, dir. pens.-Cluj, Dr. I. Manta, prof.-Cluj, Dr. A. Istrate, prof.-Cluj, Dr. L. Someșan, profesor-Cluj, Dr. Vasile Pașca, medic Huedin, Dr. Ion Avram, medic-Cluj, Dr. Gavril Braicu, medic-Cluj, Dr. Ioan Popa, medic-Cluj, Prof. Grigore Popa Cluj, Iuliu Enescu, director-Cluj, Ștefan Peneș Cluj, Dr. Tiberiu Hârțoagă, advocat-Cluj, Ioan Barbu, funcț.-

Cluj, Ion Morea, funcţ. Cluj Nicolae D. Marin, învăţător Ţagu, Liviu Olosutean, înv. Zamsâncraiu, Octavian Suceava, înv. Rezoare, Nicolae Vereş, înv. Geaca, [illegible] Bologa, Nicolae Gancea, înv. Viştea, Traian Sava, preot Bedeciu, G. Miulescu, preot Finciu, Creinic Aurel, preot Bica, Teodor Toader, preot Călata, N. Matei, preot Buteni, Dumitru Comşa, preot Huedin-Domoş, Dumitru Păltineanu, preot Nadăş, Victor Sima, notar pens. Mesteacăn, Gheorghe Homescu, înv. dir. Călăţele, Bulzan, înv. Bucea, preot Iosif Bulzan-Negreni, Gheorghe Stoica înv. Valea-Drăganului, Ion Potra, director de coop. Bologa, Ilie Beu, funcţ. Cluj, Ioan Tămaş, muncitor Cluj, Aurel Roşca, meseriaş Cluj, Nicolae Coloboţ, meseriaş Mociu, Ion Covată, agric. Mociu, Ioan Gaciu, agric. Borşa, Ioan Morariu, agric. Satulung, Cornel Petrisdean, agric. Suceag, Ioan Benţa agric. Negreni, Dreve Petre, agric. Huedin, Gheorghe Rusu, agric. Someşeni, Gheorghe Ghiţă, comerciant Mănăstireni, Handru Petrea, agric. Muntele-Rece, Ioan Sandor I. Mihai, agric. Agârbiciu, Dănilă Bala ferar Rezoare, Alexandru Checicheş, agricultor Cojocna, Oţel Teodor, agric. Vişinelu, Puşcaş Grigorie, agric. Năoiu, Ban Precop, agric. Cămăraşu, Moldovan Vasile, agric. Dâmbu, Juran Dănilă, agric. Sâmpetru, Chiş Vasile I. Ioan Sărmăşel, Ţăgorean Vasile, cantor Sărmaş, Neamţ Luca, agric. Balta, Rus Teodor, agric. Miheşul de Câmpie, Parpangel Ioan, agric. Rezoare, Romonţi Vasile, agric. Budeşti, Gaal Dumitru, agric. Fânaţe Budeşti, Pop Aurel, agric. Ţagu, Dreptate Vasile

I. George, agric. Micestii de Câmpie, Dâmbean Vasile I. Vasile, agric. Silvaşul de Câmpie, Mureşan Ioan, agric. Zoreni, Goga Teodor, agric. Deuş, Mango Avram, agric. Fildul de Sus, Puriş Gavril, agric. Fildul de Mijloc, Rusu Ştefan agric. Fildul de Jos, Ioan Bota, agric. Bedeciu, George Nistor, agric. Dretea, Aurel Stan, agric. Ardeova, Herdea Ioan, agric. Calata, Cord Teodor, agric. Călăţele, Gavril Potra, agric. Bologa, George Giurgiuman Valea-Drăganului, Haş Teodor I. Gligor-Vânători, Haş Ioan, Vânător, Vasile Vuşcan Călăţele, Gavril Mereu Aluniş, Ioan Flora, zidar Sâncraiu, Negru Ioan a Tirchii-Morlaca, Ilea f. primar Bucea, Raita Teodor, Cutiş, Ioan Rotariu, Mureşenii de Câmpie, Gh. Tuşa-Aruncuta, Traian Câmpean-Palatca, Pavel Simion Jurilul de Câmpie, Alexandru Indolean-Giula, Vasile Cenan-Pata, Miron Mihail Gădăilin, Dulca Gheorghe-Someşeni, Brişan Gheorghe a Găzdaculul-Buteni, Ion Drăgan I. Dani-Berind, Lupaş Pavel I. Ioan-Mihăeşti, Gânda Ilie, rotar-Măguri, Cucuruzan Ioan-Sâncraiul Almaşului, Bolda Ştefan-Tic, Petru Sabău-Zimboru, Nemeş Ioan lui Laţi-Topa-Mică, V. Lăpuşte,-Someşul Cald, Maier Gheorghe, I. Ioan-Gilău, Crişan Ion-Mănăstireni, Hosu Vasile-Cubleş, Alb Ion Cuzăplac, Irimieş Gheorghe Tăuţi, Crişan Adrian-Jucul de Mijloc, Lazar Nicolae-Sânnicoară, Fizeşan David-Feldioara, Ion Matei-Frata, Vasile Petrişor Someşul-Rece Şinca Teodor-Gilău, Crucean Ioan, cantor-Călata, Petru Sâncrăian-Stobor, Nicolae Miclea, cantor-Drag, Ioan Pop-Ruginoasa, Vasile Morar a Nachii-Dezmir,

Nichifor Ion I. C. Feleac, Ion Moldovan I. Ion-Băgaciu, Romoţean Petru-Tăuşeni, Cojocnean Simion-Bărăi, Goga Pavel I. Pavel-Deuş, Ferent Ioan-Chinteni, Tarcea Mihai-Şoimeni, Budişan Vasile-Băbuţi, Vasile Viscău-Nădăşova, Nicola Muduş-Brăişor, Hodrea Ioan I. Costan-Vălişoara, Maxim Romulus-Stolna, Ion Luca, econom-Hida, Petru Roşca, econom-Tic, Ion Câmpean, econom-Sânmartin şi Gavril Pripon econom Şard.

IV. CUM S'A DESFĂŞURAT CONGRESUL NAŢIONAL CREŞTIN AL JUDEŢULUI CLUJ DIN ANUL 1936

Congresul anual al partidului naţional-creştin din judeţul Cluj s'a ţinut în anul 1936 în frumoasa comună *Ciucea*, în ziua de 30 August. La congres au luat parte mii de plugari, precum şi numeroşi delegaţi din toate comunele judeţului. Au mai fost de faţă sute de muncitori şi meseriaşi din Cluj, precum şi un mare număr de preoţi şi învăţători şi alţi cărturari din întreg judeţul. Ba chiar şi din alte judeţe au venit şefii de organizaţii.

Congresul s'a deschis prin o slujbă dumnezeiască ţinută de protopopul ortodox Aurel Munteanu din Huedin, protopopul unit Truţia din Ciucea şi preotul ortodox Benţia din Ciucea. După slujbă s'au sfinţit mai multe steaguri şi apoi s'a luat jurământul celor 120 de lăncieri organizaţi în sectorul Ciucea.

A luat apoi cuvântul dl *Dr. Lautian Gabor*, şeful sectorului Ciucea, mulţumind plugarilor că au răspuns la chemarea sa în număr aşa de frumos şi l-a rugat apoi pe dl *Dr. Sebastian Bornemisa*, preşedintele organizaţiei naţional-creştine din judeţul Cluj, ca să binevoiască a prezida congresul.

Luând prezidenţia congresului, dl preşedinte Bornemisa a salutat pe cei de faţă şi a mulţumit tuturor oaspeţilor cari au alergat dela depărtări mari la congresul organizaţiei naţional-creştine din judeţul Cluj. A propus apoi să se trimită telegrame de urare de bine *Maiestăţii Sale Regelui, dlui A. C. Cuza şi dlui Prof. I. C. Cătuneanu*, precum şi o delegaţie de şase cărturari spre a-l învita la congres pe dl *Octavian Goga*, preşedintele partidului naţional-creştin.

Au urmat apoi mai multe cuvântări frumoase rostite de următorii: *G. Vlăduţiu*, student, *Stoica* învăţător, *Ion L. Potra* plugar din Bologa, *Grigore Popa* profesor, *Dr. Ioan Fedorca*, *Dr. Ion Munteanu*, *Dr. Aurel Hetco*, advocaţi din Cluj, *Dr. Teodor Vidican* medic şi *Dr. Sabin Oprean* profesor universitar.

In clipa când a încheiat cuvântarea sa dl profesor Oprean, a sosit la locul congresului dl preşedinte *Octavian Goga*. Miile de plugari l-au primit cu nesfârşite urale, iar dl *Dr. Sebastian Bornemisa* l'a salutat în numele congresului şi l'a rugat să ducă împreună cu dl *A. C. Cuza* la biruinţă în cea mai scurtă vreme programul naţional-creştin, spre a scăpa ţara din nenoroci-

rea şi primejdia în care se găseşte. — După dl preşedinte Bornemisa au salutat congresul şi pe dl Octavian Goga, rând pe rând, următorii şefi de organizaţii judeţene: Ion Mureşan din judeţul Turda, Dr. Puşcaş din Someş, Dr. Ţeicu din Caraş, Dr. Silviu Dragomir din Hunedoara, Dr. Cornel Pop din Târnăva-Mare, Dr. Anton Bogdan din Timiş-Torontal, Dr. Onisifor Ghibu din Sălaj, Dr. Barbu din Satu-Mare, Dr. Aurel Baciu din Mureş şi C. Brăescu din Bucureşti.

După cuvântările scurte ale acestor fruntaşi, a luat cuvântul dl Preşedinte *Octavian Goga*.

Intr'o cuvântare măiastră dânsul a zugrăvit lupta mare, care se dă astăzi în toată lumea între partidele naţionaliste zise de dreapta şi cele democrate zise de stânga şi puse în slujba jidanilor şi comuniştilor.

A arătat apoi starea de plâns în care se găseşte ţara noastră scumpă, jăcmănită de streini şi de jidani şi datoria de-a ne scăpa din această stare.

După cuvântarea dlui Octavian Goga, toţi cei de faţă au făcut jurământ, că vor lupta pentru înfăptuirea programului naţional creştin şi că vor da ascultare conducătorilor partidului. La propunerea dlui *Dr. Sebastian Bornemisa*, s'a ales apoi consiliul judeţean al partidului şi s'a votat următoarea

Hotărâre:

„Congresul naţional creştin din judeţul Cluj, ţinut la 30 August 1936 în Ciucea, după ce a ascultat cuvântările rostite şi în special cuvântarea dlui Octavian Goga,

1. Îşi exprimă încodată loialitatea cea mai desăvârşită faţă de M. S. Regele Carol al II-lea, simbol al unităţii neamului şi paznic al graniţelor ţării.

2. Jură credinţă domnilor A. C. Cuza şi Octavian Goga, apostoli ai crezului politic concretizat în lozincele: „*Hristos, Rege, Naţiune*“ şi „*România a Românilor*“.

3. Veştejeşte cu toată energia acţiunea iudeocomunistă, care tinde să slăbească puterea de rezistenţă a neamului nostru şi să ne înfeodeze streinilor lacomi şi hrăpăreţi.

4. Constată, că guvernarea partidului liberal nu a putut soluţ'ona just nici unul din imperativele vremurilor pe care le trăim şi că persistarea acestui sistem la cârma ţării constitue o reală primejdie pentru ordinea legală, care face posibilă propăşirea economică şi armonia socială“.

După votarea acestei hotărâri congresul s'a închis şi poporul a plecat în cea mai mare ordine spre casă, ducând amintirea unei adunări nespus de frumoase, care i-a înălţat sufletul şi i-a luminat mintea, arătându-i cărarea mântuirii neamului românesc din ghiarele sărăciei.

V. CUVÂNTĂRI ROSTITE ÎN CONGRESUL DIN 1936

Cuvântarea dlui Vlăduţiu conducător de lănceri.

Cinstiţi Părinţi!
Domnule Preşedinte!
Fraţi români!
Camarazi!

In această zi de sărbătoare ne vedem adunaţi aici dimpreună cu ţăranii din judeţ, spre a privi în faţă pericolul străinismului, al barbarilor, al jidăniei.

Noi nu suntem un tineret, care a îmbrăcat această cămaşă albastră, ca să stăm la dispoziţia unor porunci. Noi suntem un tineret, pornit spre fapte frumoase, călăuzite de cuvintele şefului suprem, care ne a spus: *„Păşiţi înainte, că e bine, dar aveţi grijă ce faceţi!“*

Puterea cămăşilor albastre ale tinerilor noştri este demnitatea, cumpătarea, conştiinţa de putere, ordinea şi disciplina şi nu există faptă, despre care să poată spune cineva, că am făcut-o contra cuiva.

Când vine cineva la voi să vă vorbească despre cinste, să-i cereţi probele şi dovezile, să vedeţi cu cine aveţi de a face.

Să formaţi falange, ca să vadă streinii şi duşmanii neamului nostru, că Românul este stăpân demn şi conştient în ţara sa.

Vă rog în numele comandanţilor mei să le daţi perfectă ascultare, să dovediţi disciplină. fapte frumoase, să ascultaţi de conducătorii noştri,

Domnule Preşedinte! Această falangă de tineri pe care o vedeţi înaintea Dvs., v'aşteaptă ordinele Dvs.

Isbândă!

*

Cuvântarea dlui învăţător Stoica.

Domnule Preşedinte!
Domnilor!
Fraţi Români şi Romănce!

Ne-am adunat astăzi aici, unde fraţii noştri acum 20 de ani cu arma în mână s'au luptat, ca să desrobească pământul frumos, pentru ca să libereze ţara aceasta scumpă românească.

Noi astăzi am venit aici a doua oară după 20 ani, ca să protestăm contra nedreptăţii, care ne apasă.

Poporul Român, frământat de atâtea partide politice, nu ştie nici astăzi unde să plece ca să-şi caute dreptatea, în cine să se încreadă, unde să şi caute fericirea, fraiul cel bun pe care-l merită fiii acestui neam, căci paraziţii, jidoviţii, streinii din toate părţile l-au cutropit, ne sug vlaga. Ne-au cutropit jidanii, care se îmbogăţesc şi pe noi ne robesc cu 30 de lei pe zi, ca să le fim slugi (voci, nu se mai poate!).

Ne-am adunat aci în jurul Partidului Naţional-Creştin, care are o deviză sfântă, care are cel mai frumos ideal, pe care trebue să-l îndeplinească toţi oamenii noştri, pentru desrobirea şi unirea sufletească a noastră a tuturor.

Dacă avem această deviză măreaţă: *Hristos, Regele, Naţiunea, România a Românilor*, unde sunt Românii, ca să-şi apere drepturile lor?

Unde sunt oamenii, care să zică: „Peste noi nu se poate trece"!"

Suntem un aluat plămădit din cele mai mari virtuţi. Strămoşii noştri ştiau să învingă uraganul, semiluna, oprind pe barbarii, să nu ajungă să dea ovăs din prisolul dela Roma al Sfintei Biserici.

Numai unui Mircea, unui Ştefan cel Mare, unui Mihai Viteazul îi datoreşte Europa, că astăzi stă în picioare. Dacă Europa nu este bolşevică, cine a apărat-o? Nu este pagină a istoriei, la care să nu fi adăugat neamul nostru fapte de glorie.

Pe Hristos, care călăuzeşte popoarele îl avem în fruntea noastră.

Să duceţi destinele neamului nostru românesc aşa, ca să-i meargă vestea falnicei ginte latine, căci poporul român este plin de credinţa în Hristos. Iată pentru ce poporul român trebue răsplătit cu un traiu mai bun.

Dar răsplata nu ne va cădea din senin. Pentru acestă dreptate trebue să luptăm. Viaţa aceasta este o luptă.

Marele nostru poet Eminescu a zis: „Cine-a îndrăgit străinii, mânca-i-ar inima cânii!

Apoi, să i-o mânce, fraţilor, să piară, cum piere Satana în faţa tămâii!

Dacă ne adunăm cu toţii şi ţinem laolaltă, în această luptă izbânda va fi a noastră.

Noi trebue să punem temelii noui, temelii reale ţării noastre, pe care trebue să se poată sprijini oricând viitorul neamului şi al acestei ţări.

Dacă Dvs. veţi veni în mijlocul nostru, veţi face ca drumul ţării, care e copleşit astăzi de atâtea mizerii, să ne conducă cu o zi mai înainte spre fericire.

Izbândă! (Aclamaţiuni).

*

Cuvântarea dlui Ioan I. Potra
plugar în Bologa.

Domnule Preşedinte!

Domnilor!

Fraţi Români creştini!

Se împlinesc 16 ani, de când vechea şandramauă, bătrâna Austro-Ungarie, care era clădită pe minciună şi răzimată în baionete,— s'a prăbuşit.

Neamul românesc aflat între Tisa, Nistru şi Marea Neagră s'a unit pentru vecie într'o ţară mândră şi frumoasă, într'o ţară în care se spune că curge lapte şi miere, România Mare.

Pentruca neamul românesc să-şi ajungă acest scop el şi a jertfit generaţii dearândul pe cei mai buni fii ai săi. Ştim doar, că Mihai Viteazul a fost ucis mişeleşte pe Câmpia Turzii. Ştim, că Horia şi Cloşca au fost traşi pe roată, în Piaţa dela Alba-Iulia. Ştim că Avram Iancu, Craiul Munţilor, jumătate din viaţa lui a petrecut-o cutreerând munţii, nebun de durere pentru frumoasa sa armată de Moţi, care a căzut la propunerea unui împărat mincinos şi care, drept răs-

plată, lăsă poporul românesc şi pe mai departe să fie asuprit în Transilvania de magnaţii şi grofii unguri, care şi-au răzbunat crâncen pe Vasvári, omorând mii de Români la Fântânele, la Traniş şi alte multe localităţi din munţi. Căci deşi împăratul dela Viena a putut să învingă revoluţia lui Koşuth numai cu ajutorul Moţilor, în loc de dreptate, în loc de libertate, ei i-a strâns şi mai tare poporului românesc cătuşile.

Veni războiul mondial, unde toţi pentru unirea noastră se jertfiră 800 de mii din cei mai bravi, cei mai frumoşi fii ai acestui neam.

Iar şirul martirilor neamului se închide cu arderea pe rug alor 45 Moţi în Beliş, cu omorârea în chipul cel mai barbar alor 7 Români din Bologa, între cari şi tatăl meu, cu moartea a celor mii şi mii de martiri căzuţi în fiecare comună din această regiune.

Ei, dragii mei! Acum după ce vedem cu câte jertfe, cu câtă trudă, cu câţ sânge şi lacrimi s'a plămădit şi s'a format acestă sfântă şi frumoasă ţară, vă întreb pe Dvs. iubiţi săteni, cine are drept să stăpânească această ţară? (mai multe voci: Românii!).

Aşa cred şi eu, fraţilor!, însă durere că ori în ce latură pleci dela un cap la altul al ţării, toate bogăţiile acestei ţări de pe pământ, din aer şi din ape, nu sunt ale Românilor. Toate aceste bogăţii, toate sunt în mâna străinilor şi mai cu seamă în mâna jidanilor.

Vă întreb pe Dvs. iubiţi săteni, când aţi luptat pe Măgura, la Pleşi şi în această regiune,

acum 18 ani, aţi văzut acolo vreun puiu de perciunat, ca să apere ţara? (Voci: Nu!)

Plecaţi dealungul drumului de ţară, număraţi prăvăliile, întreprinderile, toate exploatările, în a cui mână sunt. Sunt ale acelora, pe cari nu i-a văzut nimeni pe front, ori să fi adus un pahar de apă la un rănit. Toate sunt în mâna jidanilor! (Strigăte: Jos jidanii! La Palestina!)

Noi, fraţilor săteni, astăzi după 18 ani dela unire, ori murim de foame, ori ne mulţămim cu sfărmiturile cari cad de pe masa bogată a jidanului. Mulţi dintre noi încearcă să facă şi ei o prăvălie, o meserie, mulţi îşi dau copii la şcoală, la universitate, dar copiii noştri se prăpădesc cu diploma în buzunar, se umplu de foame, pentrucă acolo de unde se câştigă un ban, toate întreprinderile, toate firmele sunt numai în mâni jidoveşti şi deşi feciorul lui Badea Toader este inginer, — ei îşi aduc totuş ingineri de prin străini. (Aprobări: aşa-i!)

Dacă vrei să întreprinzi şi tu ceva, dacă începe Românul să facă ceva, să-şi vândă o marfă, trebue să îngraşe mai întâi 7 neamuri de jidani.

Jidanii ne vând grâul nostru, dar când i-aţi văzut arând o brazdă?

Ei ne vând porumbul, dar când au prins ei de coada săpil? Ne vând boii cei buni şi graşi, dar văzutu-i-a cineva să dea odată cu coasa?

Dar atunci ce rost mai au ei între noi?

Fraţilor! Spre cinstea conducătorilor ţării noastre s'a făcut una din cele mai frumoase şosele

internaţionale, care leagă Apusul cu Răsăritul. Luaţi-o dealungul, dela un capăt al ţării la celălalt şi vă uitaţi, unde vedeţi pe Români? La munca brută, până la păzitorul de noapte, iar în bogăţie pe străini şi pe minoritari, pentrucă noi trebue să îngrăşăm şapte neamuri de străini, ca să putem exista.

Statul, Dumnezeu să ni-l ţină, statul nostru, dacă eu încerc să-mi fac ceva, nu-mi dă posibilitatea, ca să-mi valorizez marfa, trebue să plătesc mai întâi impozitele, ca într'un stat de colonii negre. Dar din ce să plătesc dacă n'am câştigat nimic? Din execuţie, până se îndură străinul, ca să-mi cumpere el la licitaţie! Ori ne duce perina de sub cap!

Starea aceasta ruşinoasă Românii nu o mai pot suporta (Exclamaţiuni: aşa-i)

De aceea ne-am adunat aici, de unde strigăm, să s'audă: *„Nu mai vrem să fim slugi la noi acasă"!*

„Nu mai vrem să fim robi în ţara noastră, pe care am dobândit-o cu sângele nostru, şi nu mai vrem să fim săraci în ţară bogată!"

Deci, fraţi Români, datoria noastră sfântă este să urmăm pe adevăraţii noştrii conducători, cari toată viaţa lor au luptat, pentruca România să fie a Românilor.

Trăiască marele apostol al neamului, *Alexandru A. C. Cuza*, trăiască marele poet al unirei *Octavian Goga*! (Aplauze, aclamaţiuni, strigăte, bravo! bravo!).

*

Cuvântarea dlui profesor Grigorie Popa

Camarazi!

Am petrecut împreună o vară întreagă, am lucrat, ne-am trudit împreună.

Voi, cămăşile albastre de pe aceste plaiuri ciucene sunteţi astăzi nădejdea de mâine a mişcării naţional-creştine.

Aşa, cum Dvs. v'adunaţi grâul şi vă faceţi bilanţul, ca să vă daţi socoteala de peste an, tot aşa astăzi a sosit pentru noi ziua socotelilor.

După o vară de trudă şi de muncă, noi ne simţim foarte fericiţi, că putem în această zi frumoasă să stăm de vorbă cu conducătorii noştri, să ne-ascultăm păsurile şi să pornim de aici cu inima şi cu sufletele pline de încredere.

Camarazi!

Cămăşi albastre!

Aţi depus un jurământ, care însemnează curăţire sufletească şi înseamnă legământul desăvârşit depus la temelia vieţei româneşti naţional-creştine.

Aşa, cum la Sf. Cuminecătură omul se întoarce şi priveşte în sine, întocmai aşa şi voi, cămăşi albastre din Ciucea, Bucea, Vânători şi celelalte comune, v'aţi cercetat trei luni de zile sufletele voastre. Cât am stat de vorbă, ne-am spovedit şi astăzi, împreună cu noi şi în faţa conducătorilor noştri, v'aţi legat cu trup şi suflet pentru neam şi pentru ţară românească.

Voi, cei bătrâni, v'aţi lăsat mânile şi picioarele pe câmpul de luptă. Femeile voastre

dimpreună cu copiii şi cu bătrânii plângeau împreună, când auziau că bubue tunul, când auziau, că bărbaţii lor şi fraţii noştri sunt acolo pe câmpul de luptă, ca să facă România românească.

Datoria noastră este, ca să facem din această ţară o ţară a noastră, a Românilor.

Voi ştiţi, iubiţi lăncieri, că un cântec de durere străbate gemând dela un cap al ţării la altul:

„Munţii noştri aur poartă,
Noi, cerşim din poartă'n poartă".

Apoi, camarazi! Astăzi a sosit ciasul, a sosit vremea, ca să se isprăvească cu cerşitul în ţara noastră.

Şi această stăpânire nu se poate face decât aşa, cum a spus-o fruntaşul nostru Potra dela Bologa.

Fraţilor, trebue să facem un snop bine legat, naţionalist şi creştin, fără străini, fără jidani, să fie aşa de tare ca stâncile din vârful munţilor.

Şi în faţa acestui snop, să fiţi siguri, că şi jidanii şi străinii se vor pleca.

Numai legaţi împreună vom putea duce cu noi neamul la izbândă şi la ROMÂNIA A ROMÂNILOR!

Izbândă, iubiţi camarazi! (Aclamaţiuni, Bravo!)

*

Cuvântarea dlui Dr. Ioan Fedorca:

Fraţilor!

Pentru prima oară am deosebita cinste de a vorbi în această comună, care ne-a fost leagănul suferinţei noastre şi unde am învăţat, că mama noastră este România.

Ca un fiu de memorandist, al cărui tată a îndrăznit pentru dreptatea Românilor să *bocănească* la poarta falnicului Burg al Vienei, n'am putut veni în faţa D-voastră decât aducând în mână aceeaşi sfântă dreptate a partidului naţional creştin (Aclamaţiuni: Trăiască!), sfânta dreptate, care a răsărit din ogorul cinstei, din ogorul legalităţii, cultivat cu atâta trudă, cu atâta sudoare de marele nostru bărbat Alexandru Cuza dela Iaşi şi de falnicul nostru brad, Octavian Goga din această comună (Aclamaţiuni, Trăiască!)

Domnule Preşedinte!

Fiindcă în partidul naţional-creştin Dvs. ne-aţi învăţat pe noi, tinerii, ca să ne luptăm pentru dreptate şi să nu venim în faţa Dvs. cu minciuni şi cu fleacuri, ci numai cu adevărul, am adus aici o dovadă, ca să o cetesc în faţa Dvs., din care veţi vedea, ce batjocură se face din drepturile noastre.

Am aici o listă, pe care a publicat-o de curând un ziar creştin dela Bucureşti, o listă în care se cuprind toate fraudele, câte s'au făcut în această ţară dela războiu încoace: Cetesc numai sumele mai mari, pentrucă cele mici sunt nenumărate.

C. Mihăescu, ad-tor la Râmnicul-Sărat	2.000.000.
N. Nelu (?) dela Casa Muncii . . .	19.000.000.
G. Popescu perceptor, Giurgiu . . .	3.000.000.
Fraudele cu spirtul negru . . .	1.000.000.000.
Regia Monopolurilor Oltenita . . .	1.500.000.

Barbu Nicolae Casa Pensiilor . . .	750.000.
Alexandru Par. Pescăriile Statului .	1.500.000.
Holuban. ad-strator financiar . . .	1.200.000.
Morar, Baia Mare	1.700.000.
Cooperativa Sănătatea	32.000.000.
Tomescu, inspector	6.500.000.
Constantinescu	1.500.000.
Ianovici, administrator financiar . .	1.5000.000.
Alexandru Negrea (?)	5.000.000.
Victor Arma, Ad-ţia financiară . .	5.000.000.
Fraudele din Pădurile Statului Târgu Mureş	300.000.000.
M. Filipescu ad-tor fin. Teleorman	152.000.000.
Percepţia Oradea Mare	13.800.000.
Camera de agricultură Tighina . .	1.000.000.
Fraudele dela Franco Româna . .	140.000.000.
C. F. R. beneficii împărţite pe nedrept	9.000.000.

În total s'au furat din banii noştrii 19 miliarde 749 milioane 998 mii şi 151 lei (strigăte: Jos cu ei! Pedeapsă cu moartea!)

Acum vă întreb pe voi, fraţilor, unde sunt partidele politice, sub mâna cărora s'au făcut aceste fraude?

Unde este partidul naţional-ţărănesc din 1931, când s'au făcut fraudele?

Ce a făcut partidul liberal, care a urmat la guvernare? Pedepsitu-i-a?

Toţi se plimbă cu maşina proprie pe drumurile ţării şi stropesc haina voastră cinstită cu tină şi murdărie (strigăte: Jos cu ei!)

Fraţilor, iată pentru ce partidul naţional creştin în primul punct din programul său, pe care

vrea să-l realizeze, cere moartea tuturor acelora, cari au săvârşit aceste fraude, moarte tuturor acelora, cari au făcut o batjocură atât de neadmisă cu truda şi cu sudoarea muncei voastre!

Domnule Preşedinte!

Când Dvs. aţi depus jurământul în Sf. noastră Catedrală din Iaşi în 14 Iulie anul trecut, noi am înţeles toată cinstea gândului Dvs. de a cura aceasta ţară şi de a face ca această ţară românească să fie a Românilor.

Noi am venit aici în biserica naturei şi am jurat alături de Dvs. că vom duce la izbândă programul partidului naţional-creştin. Şi fiindcă singur acest program este o chezăşie pentru noi, că vom realiza ceea ce trebue să se întâmple în această ţară, plecat la luptă pe frontul cinstei eu n'am altă dorinţă, decât să ne întoarcem cu glorie din acest război şi să nu lăsăm să treacă ruşinea peste cadavrele noastre!

(Aclamaţiuni)

*

Cuvântarea dlui Dr. Ioan Munteanu.

Domnule Preşedinte!

Fraţilor!

Stăpâni pe aceste plaiuri — aceasta mi-ar plăcea să vă spun, aceasta ar trebui să fiţi! Dar o ştim şi o ştiţi şi Dvs, că nu este aşa.

Nu sunt atât de departe acele vremuri, când eram sub stăpânire străină, — doar 50 de ani — când nemeşii votară legea, că Valahul nu poate să-şi zidească casă în oraşele din această ţară, că oraşele sunt ale stăpânitorilor şi Românii, ca

slugile lor să stea la sate. Nici un Român nu putea să intre ca locuitor între zidurile oraşelor.

Dar în acelaşi timp, la sate, venea altă pacoste. Venea un jidan gol ca un pistol, deschidea o dugheană şi după 3 sau 10 ani din această dugheană se făcea o prăvălie mare şi tot satul ajungea sub stăpânirea jidanului. După el venea al doilea jidan şi al treilea, ca să ne scoată afară din casele noastre, ori să ne facă slugile lor. (Strigăte: Afară cu ei).

Fraţilor! Ungurii ne-au furat sufletul şi Jidanii averea. Şi atunci s'a făcut România Mare şi am zis: A sosit vremea ca România să fie stăpânită de Români.

Dar vreau să vă întreb: Nu ne robeşte sufletul şi astăzi banul strein? Nu ne fură şi astăzi banii?

Fraţilor! Dacă au trecut acele vremuri, dacă am înfăptuit o Românie Mare, n'a sosit oare timpul, ca să înfăptuim şi o stăpânire cu adevărat românească? (Strigăte: Da, a sosit!)

Au trecut pe la guvern toate partidele, naţional-ţărăniştii, liberalii. Ce au făcut ei oare pentru această ţară românească?

Aţi simţit Dvs., că ogoarele sunt ale Dvs? Că plugul românesc taie brazdă românească?

Dacă mergeţi la oraşe, auziţi şi acum vorbindu-se ungureşte, ori vi se răspunde în limbi străine!

Fraţilor! Daeă au trecut 18 ani şi nu s'a făcut nimic pentru neamul românesc, au trebuit anul trecut, la 14 Iulie, să jure marii noştri apostoli, că au să lupte pentru desrobirea românilor. Au jurat conducătorii noştri şi v'am chemat să juraţi şi Dvs., că vom merge împreună cu ei.

Cu acest jurământ vă spun: Izbândă!

*

Cuvântarea dlui Dr. Aurel Hetco.

Domnule Preşedinte!
Domnilor!
Fraţi ţărani!

Impinşi de instinctul de conservare, ne-am adunat aici o mulţime de buni Români îngrijoraţi de soarta ţării şi a neamului, ca să vedem pe unul dintre preşedinţii noştri, pe dl Octavian Goga, (Aclamaţiuni, Trăiască!) să-i spovedim sincer durerea noastră şi să-i mărturisim sărbătoreşte, că sincera noastră nădejde spre bine este legată numai şi numai de persoana D Sale şi de partidul pe care-l prezidează dimpreună cu dl A. C. Cuza. (Aclamaţiuni, Trăiască!)

Ţara noastră, care-i sortită să fie un raiu al mulţumirei pământeşti pentru fiecare Român, astăzi e prefăcută, din păcatele conducătorilor, cari s'au perândat la guvern, într'un adevărat iad al suferinţelor, al umilinţelor pentru tot ce-i românesc.

Ţara românească numai a noastră nu este! Este stăpânită de străini şi înstrăinaţi. (Voci: Aşa-i.)

Ţara trebue salvată, ţara aşteaptă pe Mântuitorul, care s'o răscumpere din această stare de ruşine şi de umilinţă, cu orice preţ, cu orice jertfă.

Dl Octavian Goga, însoţit cu marele apos-

tol al neamului, cu dl A. C. Cuza au desfăşurat, steagul sfânt al mântuirei neamului în semnul crucei şi noi ne am hotărât toţi, ca să depunem jurământ de credinţă pe acest steag.

Nu putem să ne oprim însă numai la jurământul prestat. Trebue să trecem la fapte!

Dar, ca să putem lupta cu succes trebue să luptăm uniţi, trebue să luptăm mână în mână, umăr la umăr: „*Tu mi-eşti frate, eu ţi-s frate, în noi doi un suflet bate!*

Şi aşa făcând o urlaşă grupare românească, putem nădăjdui, ca să realizăm marele nostru ideal, ca România să fie a noastră, a Românilor!

Izbândă!

*

Cuvântarea dlui Dr. T. Vidican.

Domnule Preşedinte!

Camarazi!

Au trecut abia câteva săptămâni, de când ţăranii de pe Câmpie, adunaţi în număr de multe mii la Mociu au depus jurământ de credinţă partidului naţional creştin şi preşedinţilor iubiţi, Domnilor A. C. Cuza şi Octavian Goga.

Astăzi, la Ciucea, aţi pogorât Dvs. din inima Munţilor, ca peste trupul secătuit de durerea ţării să întindeţi mână românească tuturor fraţilor Români, cari dintr'un colţ al ţării la altul s'au mişcat ca un om, care-şi dă seama, că dacă mai întârzie un moment mântuirea, — nu este departe aici moartea, pe care n'o meritä.

Ca şi acolo pe Câmpie, şi aici privesc în

sufletul Dvs., în care cetesc dorinţa de izbândă. (Voci: Izbândă!)

Camarazi! Am cutreerat sate dearândul. Şi aici ca şi acolo am găsit un popor răpus de foame, răpus de boale. Un popor, care şi-a legat ultima nădejde de partidul naţional-creştin.

Este bine să se ştie, că alături de noi este aproape întreagă suflarea românească. Alături de noi se găsesc toţi aceia, în cari curge sânge românesc.

A început marea luptă prin presa naţionalistă, care se străduieşte să vă deschidă ochii asupra primejdiilor cari ne ameninţă şi să ne înveţe datoria de luptători.

Ne ţinem de datorie să mulţămim presei naţionaliste în frunte cu ziarul *Universul*, *Porunca Vremii*, *Cuvântul*, *Ţara Noastră*, *Lumea şi Ţara* dela Cluj şi să vă îndemnăm să le citiţi, dacă vreţi hrană sufletească curată românească.

Datoria voestră este să faceţi zid de neînvins în jurul partidului naţional-creştin, care luptă pentru scăparea neamului nostru românesc. (Vii aclamaţiuni).

*

Cuvântarea dlui Prof. Dr. Sabin Oprean.

Fraţilor!

Aţi auzit cuvântările, care s'au rostit, aţi auzit, că în ţara aceasta se fură mult. Cine fură mai mult sunt jidanii. Peste tot locul, unde te vei duce, vei da de jidani, în toate părţile vei găsi jidani, cari ameţesc pe Românii noştri să

fure, pentru ca ei să-şi bată burta, fiindcă ei fură laolaltă cu Românii.

Dar furturile să ştiţi, că ei le pun la cale. Este un partid, care se chiamă naţional ţărănesc, dar căruia trebue să-i se zică naţional-jidovesc. (Strigăte: Jos cu ei). Sub ei s'au făcut toate furturile.

Mai este aici partidul liberal. De ani de zile, de când sunt liberalii la putere s'au furat sute de milioane şi miliarde. Este un singur om, un jidan cu numele Gross, care a furat mai mult de două miliarde.

Partidul liberal, apoi partidul naţional ţărănesc, adecă ţărănesc cum zic ei, în adevăr partid jidovesc, partidul lui Iuda, aceste partide sunt în primul rând vinovate de furturile, care s'au făcut.

Noi partidul naţional-creştin, cerem pedeapsa cu moarte să fie pusă în primul punct al programului nostru pentru toţi cei care fură banul public.

Fraţilor! In programul partidului nostru numai pentru Români se cer drepturi. Străinilor nu li se cuvine dreptul de stăpânire a bogăţiilor ţării noastre. Se cuvin oare drepturile acestea jidanilor, ori apoi un picior în spate, ca să sboare în Palestina? Se cuvin drepturi jidanilor, ori ungurilor? Nu! Noi vrem drepturi depline numai Românilor, pentru că numai ei au făcut ţara. Jidanii să n'aibă drept de vot, nici ungurii, pentru că ei nu iubesc această ţară, ei o urăsc şi o jefuiesc, vreau să o vândă.

Mai avem un punct: desfiinţarea tovărăşiilor pentru vânzarea produselor industriale. Este un jidan cu numele Auschnitt, care bagă în buzunarul lui toate articolele de ferărie, pe care le cumpără Românul. Coasa, plugul, sapa, brişca, când le cumperi, el trage câştigul. Dar când e la impozite, de sub capul cui au dus perina? (Strigăte: dela noi!). Iar jidanii toţi se îmbogăţesc. Ei să plătească impozitele.

Noi nu zicem, că Românul să nu plătească impozite, dar în primul rând toţi străinii aceştia să plătească.

Am fost, fraţilor, în Palestina şi am văzut că în Palestina este loc destul pentru jidani. Acolo să meargă, să lucreze!

Acestea sunt numai câteva puncte din program. Mai sunt şi alte puncte, pe care vi le vor arăta alţi vorbitori.

*

Cuvântarea dlui C. C. Brăescu
şeful organizaţiei Capitalei:

Fraţi Români şi creştini!

V'aduc salutul cald şi cordial al organizaţiei Capitalei. Aduc salutul meu în primul rând acestei admirabile organizaţii dela Cluj, condusă de către luptătorul ei atât de vajnic, dl Dr. S. Bornemisa (Aplause). Aduc salutul fraţilor din Bucureşti pentru voi toţi (strigăte: Izbândă) dar mai presus de toate, cred că un sentiment de datorie ne îndeamnă să aducem cel mai înălţător salut, pe care-l datorăm şefilor noştri sufleteşti, dlor A. C. Cuza şi Octavian Goga (aclamaţiuni îndelungate: Trăiască!).

Este o localitate simpatică Ciucea, care are marea cinste şi cea mai mare fericire, având pe dl Octavian Goga în mijlocul ei. El de aci de pe această creastă de munte, de pe acest munte frumos, care s'a înfrăţit cu soarele astăzi pentru ca să binecuvânteze adunarea noastră, de pe această creastă de munte el străjueşte şi-şi roteşte privirea în jurul ţării. Iar ţara îl aşteaptă pe acest vultur ca de pe acest munte să-şi întindă aripile şi să dea semnul marei lupte şi marei biruinţe, pe care neamul acesta o aşteaptă.

Ne dăm seama de însemnătatea, de greutatea luptelor, ştim, că avem de luptat cu oameni ticăloşi, care v'au împovărat de biruri şi de greutăţi.

Avem de luptat şi de dărâmat aceea, ce a pomenit fruntaşul Dvs. Potra din Bologa, o şandramauă. Da! şandramaua austroungară a fost dărâmată, Domnilor, prin vitejia ostaşului român, dar în primul loc prin sufletul cald al lui Octavian Goga, care trecând Carpaţii şi venind acolo (Trăiască!) a pregătit sufletul Românilor pentru România Mare şi eternă (strigăte: Trăiască).

Dar fraţilor, în afară de această şandramauă, care s'a dărâmat, mai este încă o şandrama.

Este şandramaua, sub care se adăpostesc hoţii, şandramaua partidului naţional-ţărănesc.

Un alt cuvântător dinaintea mea v'a arătat hoţiile care s'au făcut. Aţi văzut dvoastră o listă a tuturor fraudelor, a tuturor hoţiilor şi v'aţi înspăimântat.

Ei bine! Pentru hoţi şi pentru toţi aceia,

jăfuie banul public, noi declarăm, că ei trădează interesele ţării şi de aceea îi denunţăm ca trădători ai intereselor ei. Partidul naţ.-ţărănesc este decăzut. Noi am declarat-o, că nu mai îngăduim nici o nouă guvernare naţionalistă, nu mai îngăduim, ca pe scaunul puterei să se ridice dl Mihalache, care pactizează cu comuniştii, Magearu, Lupu şi toţi aceşti *misionari ai comunismului*, care s'au dus peste graniţele ţării, ca să cerşească puterea nu dela ţara românească, dela neamul românesc, dela Cârmuitorul drept şi cinstit al României, ci s'au dus peste graniţă, ca să-l implore pe Leon Blum şi pe Litvinov, pe toţi perciunaţii, cunoscuţi de ura cea mare pe care o au faţă de noi. Să sperăm, că s'a trecut. Chiar şi d. Titulescu se vede, că a mâncat nişte usturoi şi de aceea a trebuit să plece. (Ilaritate).

Să nu caute ei să ne ameninţe cu gărzile ţărăneşti. D'apoi când vom da noi drumul lăncierilor, îi vom face praf. L'aţi văzut pe Magearu, ce a păţit! Au venit la el doi băieţi în Sinaia şi nu l'au găsit acasă. S'au întâlnit pe scări cu Doamna şi i-au dat o scrisoare, prin care îl condamnă la moarte pe dl Magearu. Ce lucru grozav! Nu ştiu, dacă dl Magearu purta pantaloni albi pe dedesubt, ca dl Mihalache, care s'a făcut jumătate boier, acasă cu işari şi cum trece graniţa pune fracul şi stă în palat în loc să stea la coasă, să meargă la şcoală să înveţe pe copii abecedarul, cum se cuvine unui învăţător ca el. Pe ldanii nu ştie cum să-i apuce de picior.

Ei, Domnilor! Tâlharii aceştia care s'au

cocoţat în palate, trebue să fie înlăturaţi dela conducerea ţării. (Strigăte: Jos cu ei!)

Şi acum, Domnilor, termin.

Sunt momente înalte, sunt mememte grele, momente de emoţie, momentele acestea, pe care le trăim şi de care în primul loc trebue să răspundă cei doi mari conducători ai noştri: A. C. Cuza şi Octavian Goga. Paginile de glorie ale istoriei noastre cele mai multe poartă în josul lor semnătura marelui făuritor şi îndrumător de suflete, Octavian Goga.

Dar astăzi trebue să se scrie pagina consolidării definitive a României Mari, pagina de reîntegrare a României Mari în drepturile sale. Pagina aceasta nu se poate scrie decât dacă va avea în josul ei semnătura lui A. C. Cuza şi Octavian Goga. Ei trebue să iscălească aceste acte istorice.

Voi, elementul ardelenesc şi bănăţean, tot ce a fost suflet şi conştiinţă românească, care a vibrat dealungul suferinţelor şi istoriei de dincoace de Carpaţi, voi ce-ţi fi în frunte, veţi lupta în rândurile cele dintâi, cu concursul vostru se va scrie pagina aceasta.

Sufletul cald este sufletul vostru de origine nobilă. El a ridicat cele mai mari altare ale românismului, stropite cu lumină, cu devotament, stropite cu sânge, cu energii risipite ca tămâia sfântă, care parfumează altarul şi ridică sufletele credincioase în atmosfera înălţătoare a Dumnezeirei.

Aţi jurat, iubite Domnule Preşedinte, pe Evanghelie. Să vă ţineţi jurământul şi să ne duceţi la izbândă!

Eu, în numele Capitalei aştept semnalul şi sunt gata să-mi fac datoria până la capăt. (Aclamaţiuni, strigăte: Trăiască!)

Cuvântarea Dlui Octavian Goga

Iubiţi fraţi creştini!

Să mă iertaţi, că stau aşa cu pălăria, c'am fost cam bolnav, şi de acea vă rog să mă lăsaţi să vă vorbesc aşa. Nu prea mult.

Nici nu mai este mult de spus.

Dragii mei!

Pretinii mei, cari au avut bunăvoinţa să vină astăzi la Ciucea, v'au lămurit, v'au vorbit, Dvs. ia-ţi ascultat. Ei au mai scormonit durerea, care este în sufletele voastre. Dar vorbe multe nici nu trebuesc, fiindcă fiecare Român îşi ştie durerile.

Eu vă mulţămesc din tot sufletul, că aţi venit astăzi aici.

După cum v'au spus pretinii mei, în unul din judeţele în care am fost ales deputat, s'a zis că eu mă găsesc acasă.

Da, dragii mei, eu mă găsesc acasă pretutindeni, unde bate un suflet românesc. Dar vă daţi seama, că aici la Ciucea sunt mai acasă, fiindcă de 17 ani stau şi ascult cum cântă Crişul sub ferestrele mele.

Şi atunci, vă mulţumesc din toată inima, c'aţi venit să ne mai uităm unul în ochii altuia.

Mi s'au zugrăvit durerile de care pătimiţi dela unire încoace. De când răsunau gloanţele pe aici au trecut 17 ani.

Am fi nişte oameni vinovaţi şi păcătoşi, dacă n'am recunoaşte, că în aceşti 17 ani dela unire Românii au mers înainte. Păsurile României dinainte de războiu nu mai sunt. Dacă nu le-am judeca decât din fapte şi totuşi trebue să recunoaştem. Dacă astăzi noi, aici ne putem întâlni Român cu Român, ca să ne vorbim unul altuia, şi e destul, ca să înţelegem, ce mare deosebire este între România stăpânită de Români şi România stăpânită de Unguri.

Acesta este un adevăr şi noi trebue să privim adevărul în faţă. Nici o minciună nu trebue să păteze rostul unui om politic.

Trebue să recunoaştem, că Românii au mers înainte. Merg copiii la şcoală românească. Aş vrea să numere cineva, câţi Români au umblat înainte de războiu la şcolile mai înalte şi câţi sunt astăzi, să facă deosebirea între ieri şi astăzi şi să facă deosebirea între binefacerile regimului românesc şi acele ale Ungurilor.

Dar tocmai fiindcă suntem oameni cinstiţi şi spunem adevărul, trebue să spunem, că nu s'au desvoltat lucrurile aşa de bine, după cum ne-am aşteptat.

V'au spus prietenii mei, că eu sunt unul dintre aceia, cari împreună cu părintele Lucaciu

am trecut Carpaţii să chemăm pe fraţii noştri la războiu. (Aclamaţiuni: Aşa-i!)

Aşa-i, dragii mei, însă eu trebue să vă spun, că atunci, când i-am chemat pe Români la războiu, altfel am visat eu România-Mare.

Am crezut, că va fi mai multă dreptate, am crezut, că va fi mai multă cinste, — şi mai ales, că se vor pune în valoare adevăratele energii naţionale.

Visul meu de odinioară nu seamănă cu realitatea. Deci, Domnii mei, este adevărat, că putem să ne întâlnim astăzi Român cu Român, este adevărat, că cuvintele sună româneşte, este adevărat, că firmele la prăvălii şi întreprinderi sunt scrise româneşte.

Dar tot atât de adevărat este, că avuţiile ţării nu sunt în mâinile Românilor.

Dvs., care mă cunoaşteţi pe mine de când aţi venit la Bucureşti cu ţaiba în proţap (O voce: am fost 60 de ţărani la Dvs!) şi am trebuit eu, fost conducător al ţării, am trebuit să mă duc de atâtea ori să vorbesc pentru dreptatea Dvs., în aceeaşi vreme, când alţii se plimbau. Câţi străini de ţară intrau şi ieşeau pe uşa din dos şi făceau câştiguri (Voci: de milioane!) şi mai mari, şi mai mari, nici numărul nu se ştie. Vreau să vă spun, că tot ce este bogăţie mare în această ţară, este a streinilor. Noi suntem numai cu vorba, noi suntem cu cântecul, cu steagul, ei sunt cu banii.

Îl văd aici pe părintele Muntean şi-mi aduc aminte ce a păţit, când s'a dus la Consiliul Di-

rigent la Sibiu. A plecat să ceară ceva pentru poporenii lui şi a plecat cu el şi o jidovoaică. Aceasta i-a zis părintelui: Acum Părinte Dvs. sunteţi sus, să ne daţi o mână de ajutor. Şi aşa au plecat împreună cu trenul, părintele şi jidovoaica. A doua zi au umblat pe la Consiliul Dirigent. A treia zi s'au întâlnit iară. Jidovoaica îşi isprăvise afacerea, dar părintele ba. Şi-atunci i-a zis părintele: acuma să m'ajuţi şi Dia pe mine (Ilaritate). Vedeţi Dvs. cum s'au întors lucrurile.

Ei bine, cum a fost, dragilor, lucru scurt, vorbe nu mai trebue. Noi ne-am săturat. Nu mai vrem, ca această stare de lucruri să meargă înainte.

Eu în 17 ani de zile m'am uitat în toate părţile, la toţi oamenii, la toate partidele şi am ajuns la convingerea, că nu mai merge, decât să ne-adunăm noi Românii laolaltă cu Românii, să ne uităm unii la alţii şi să facem noi dreptate şi dreptatea va fi cu noi, pentru că noi ţinem ţara aceasta.

Şi atunci am întins mâna lui Cuza şi am zis: Nu vreau să viu la guvern, până nu este izbândit programul acesta: România să fie a Românilor!, stăpânită de români.

Noi nu vrem să strângem de gât pe alţii, dar după ce 800.000 de ostaşi români s'au jertfit pentru liberarea ţării, s'ajung de batjocură, ca eu să fiu pus la o parte şi bogăţiile mele să meargă în mânile altora (Strigăte puternice în toate părţile: Nu se poate!)

Dacă n'o spun eu, omul politic şi veniţi dvs. să o spuneţi, vine poporul să-şi facă dreptate.

Eu am ascultat cu urechea mea, ce este în sufletul acestui popor. De aceea eu şi Cuza ne am dus împreună şi am spus: iată gândurile mele, iată gândurile dtale. Am făcut un program şi ca să ne legăm sufletul, am făcut jurământ în biserica dela Iaşi.

Şi jurământul nostru rămâne: Nu vreau să viu la guvern decât cu acest program! Aţi auzit: mi s'a propus să viu la guvern. Dar am spus: Ori putem să facem schimbări după programul nostru, ori ne lipsim de guvern. Dar, ca să îmbogăţim lista guvernelor rele şi să sporim durerea acestui popor, niciodată!

Eu însă cred, iubiţii mei, că va veni şi vremea noastră. Trebue să recunosc, că programul nostru în curs de un an s'a răspândit mult. Am stat de vorbă cu ţăranii din Bucovina, din Basarabia, Moldova, mai ales acolo unde este jidovimea şi unde rana o pipăe tot omul, Poporul a ieşit cu mic cu mare înaintea mea şi ar fi fost de ajuns să ridic degetul şi n'ar mai fi rămas piatră pe piatră, nici urmă din streinii şi liftele spurcate, care au venit peste noi din afară.

N'am făcut o, fiindcă vrem să fim oameni cinstiţi, oameni de ordine. Dar am ajuns la convingerea, că dacă n'am canaliza noi această durere a poporului, atunci, revărsarea ei ar cutropi totul şi ar trebui să se bucure toţi, că Cuza şi cu mine în partidul naţional-creştin am căutat să aducem laolaltă întreagă această mişcare şi să

facem o energie productivă din energia de protestare a poporului.

Avem duşmani, cari nu vor ca această mişcare românească să ajungă la izbândă. Duşmanii sunt streinii şi mai ales, întâi şi întâi aceia dintre jidani, cari nu înţeleg că s'a isprăvit cu tragerea pe sloară şi că vine controlul (Voci: Jos cu ei!) Sunt între ei unii, cari n'au înţeles, că sufletul ţării, cât ne-a mai rămas, nu trebue să-l distrugem.

Ceiţi gazetele jidoveşti, scrise româneşte. Ele se bagă la casa voastră şi propagă minciuni. Şi aceşti oameni îndrăznesc ca să picure otrava zi de zi în sufletul vostru.

Ei bine, dragii mei, eu nu vreau să vă vorbesc mai pe larg. Spuneau unii dintre vorbitori, cum jidovul stăpâneşte bogăţiile ţării. Ori, nu trebue să fie el de faţă acolo, pentrucă lui îi merge înainte afacerea, dacă ferul este în mâna lui, sticla, zahărul, dta când îţi bagi bucătura în gură îl plăteşti pe el, când îţi potcoveşti calul, îl îmbogăţeşti pe el.

Ţara ne ascultă pe noi şi numai de noi depinde până unde vrem să răscolim durerea poporului.

Bine să bage de seamă. Toată răbdarea Românului are hotar. Eu sunt Român, Cuza este Român (Aclamaţiuni: Trăiască!) şi răbdarea noastră are un hotar.

Dragii mei! In afară sunt şi alte dureri, pe cari trebue să le amintesc, dar nu vreau ca să

desfăşur lucrurile mai pe larg. Este chestia bolşevismului.

Ceiţi prin gazete, alţii aţi auzit, că în Spania se omoară om pe om, bisericilor li se dă foc, preoţii sunt împuşcaţi, episcopii sunt arşi, tăvăliţi în răşină şi li se dă foc, este un prăpăd, cum nu s'a pomenit în istorie.

Cine o face aceasta? Toţi acei tâlhari, cari acum zece ani au încercat să ne arunce în aer. Toţi cari stau la spatele acestei mişcări sunt jidani.

Şi atunci, dragii mei, cu aceşti oameni se aliază naţional-ţărăniştii. Dr. Lupu s'a întors din străinătate. Amândoi am fost în străinătate. Dânsul a fost la Leon Blum şi eu am fost la Adolf Hitler. Blum însemnează jidovismul, lipsa ideei naţionale, incendierea bisericilor, internaţionalizarea oamenilor, Blum stăpân peste toţi!

Adolf Hitler însemnează ideea naţională, ordinea, munca, respectarea tuturor neamurilor cu fiinţa lor şi recunoaşterea hotarelor. Jidanii au scris, că Germania nu ne recunoaşte hotarele. Sunt minciuni! Ce au ei cu hotarele noastre!

Şi atunci, dragii mei, pe mine să mă judece lumea după aceşti oameni. Aş fi vrut să fi fost şi voi cu mine, să vedeţi ce înseamnă munca unui popor, care s'a ridicat prin munca lui la această stare înfloritoare. Şi aş fi vrut să fiţi şi în ţara lui Blum, unde cu dinţii se muşcă unii pe alţii, cum pe de o parte unii ţin cu streinii şi pe de altă parte cei cu tragere de inimă către neam şi ţară şi apoi să trageţi concluzia, ce tre-

bue să faceţi, dacă vreţi să aveţi petecul vostru de pământ. Dacă vă duceţi cu comuniştii, nu mai aveţi nimic, numai statul are tot pământul şi ţăranul nu mai are nici un drept de proprie- tate. Aţi ceiit în gazete, cum 16 conducători de-ai comnniştilor au fost împuşcaţi ca câinii. Eu ştiu ce însemnează bolşevismul. Am fost în Rusia, am trecut prin Rusia. Am văzut pe bietul popor rus, pe nenorociţii ţărani ruşi ca turma de vite luaţi din satele lor şi duşi la moarte.

Nu mai sună clopotele în Rusia. Bisericile lor sunt dărâmate, ori sunt prefăcute în cinema- tografe.

Şi atunci eu nu vreau ca poporul meu să ajungă acolo, unde se găseşte poporul rus.

Dacă poporul meu ar ajunge acolo, atunci pe noi ne-a bătut Dumnezeu şi s'a sfârşit totul, fiindcă Ruşii sunt sute de milioane şi ei pot răbda. Dar când va trece tăvălugul peste noi, prai s'alege. Deci eu mă împotrivesc bolşevismului şi mă aliez cu toţi aceia, cari sunt contra bolşevismului (A- plause generale, aclamaţiuni!) Mă voi duce de aici în Parlament şi voiu căuta acolo să arăt lu- crurile, mă voiu duce apoi prin întrunirile mari, pe care le vom organiza. In curând, în luna Octombre 200.000 ţărani sub ordinele noastre vor veni la Bucureşti, să le spunem aceste adevăruri, să le arătăm, în care tabără se găseşte binele.

Cuza e de 78 ani, poate să moară mâine. Eu am fost bolnav de moarte. Inainte cu câteva luni am fost la o întrunire în Basarabia pe un vânt mare şi ploaie. Am răcit. Era să mor. Eu

sunt gata oricând să mor, dar nu pot să păiez sufletul meu prin călcarea unui jurământ şi nu pot să mă cobor în mormânt (Intreruperi generale Trăiască! Aplauze).

S'aveţi încredere în noi, în mine şi Cuza! Să credeţi, că noi vrem să devenim apostoli ai ideilor noastre, ca să câştigăm biruinţa. Gândul acesta trebue să treacă din om în om, din casă în casă.

Ştiţi foarte bine, că Hristos cu cei 12 a- postoli ai săi a făcut o religie, care a stăpânit pământul. Apoi eu vă zic, dragii mei, Dvs. care ştiţi gândul nostru, duceţi-vă pe la casele voastre, pe la fraţii voştri, spuneţi-le, că în mânile voastre este dreptatea, că numai Dvs. care aţi venit astăzi aici, aveţi să le spuneţi ce trebue să facă. Dacă credeţi în ideile noastre, că România trebue să fie stăpânită de Români, atunci daţi mână de ajutor, ca să vă scăpaţi ţara.

Dacă nu credeţi, dacă mintea voastră nu este pregătită, atunci îşi vor bate jidovii joc de voi, şi copiii voştri vor ieşi din şcoale cerşitori, pentrucă jidovii îşi vor pune în posturi pe se- menii lor.

Cuvinte multe nu mai e nevoie să spun. Ce să vă vorbesc? Noi nu suntem babe, care ne tânguim, ci suntem bărbaţi, care trebue să strigăm în larg şi voi trebue să ne urmaţi pe noi, care suntem carne din carnea voastră şi sânge din sângele vostru.

Prin urmare să ştiţi, fraţilor, când cuvântul nostru va răsuna ca un ordin pe ţară. După

adunarea noastră cea mare, când vor veni 200.000 țărani s'asculte cuvântările noastre, după această adunare cuvântul nostru va merge pe țară. Vom spune: coborâți-vă în sufletele voastre și coborâți în alegeri! Vom arăta cât de pregătit este acest popor pentru drepturile sale. Totul este chestiune de încredere. Aveți încredere. Aveți încredere în Cuza și în mine. Atunci eu vă spun Dvs., că noi vă vom duce pe Dvs. la biruință.

Eu voiu spune M. Sale Regelui: Vrem să Te slujim, Maiestate, cu credință, dar vrem să cinstim jurământul, vrem s'avem altă temelie, dă-ne dreptul pentru aceste puncte și atunci vei avea și sfetnici și oameni de credință. Dacă însă drepturile Românilor nu pot să fie respectate, atunci mai bine apostoli ai adevărului, care pribegesc din sat în sat, decât miniștrii neadevărului cu banii streini.

Eu nu sunt pus aici, ca să vorbesc de rău pe unii și pe alții. Gazetele jidovești mă înjură, odată am să le sucesc eu grumazul (Strigăte: Bravo! Ura! Aplauze) acestor gazete, care cred că au dreptul să intre în casa mea.

Scrisul românesc este o chestiune de familie. Eu pot să mă cert cu frate-meu, dar omul de pe stradă n'are drept să vină să se amestece între noi. Putem să ne și batem, dar ce caută jidovul să mă lămurească pe mine? Eu n'am spus, că sunt opriți să tipărească gazete. Faceți gazete, dar faceți le pentru voi. Ați văzut Român care să scrie jidovește? Nici Sasul nu se bagă redactor la gazetă românească. Fiecare neam își face gazeta lui. Asta nu merge, ca jidovul să facă gazetă românească.

Și atunci, dragii mei, de vorbe nu mai avem absolut nici o nevoe. Eu sunt sătul de vorbe până în gât. Timp de 17 ani am tot vorbit. Câte cuvinte nu s'au rostit în această vreme! Acum vreau să se întindă peste această țară tăcerea muncii, a credinței, tăcerea salvării naționale.

Cu aceste gânduri viu în mijlocul vostru. Nu am venit astăzi să fac enunțări, n'am venit să arăt planul nostru de luptă. După ce ne vom întâlni cu Cuza, vom vedea ce este de făcut. Am venit astăzi numai să stăm puțin de vorbă și să ne uităm unul în ochii altuia și să ne simțim mult legați împreună.

Am încredere în dvs. Am încredere în țărănimea noastră. Dacă n'aș avea încredere în voi, nici nu aș fi venit aici. Când am fost înainte de războiu, ochii mei au fost îndreptați numai spre voi. Numai în țărănimea noastră am avut încrederea, numai plugarilor noștri le-am jerfit toate gândurile mele, tot scrisul meu a fost o apoteoză a țăranului român.

Acum în politică, dragii mei, tot numai în țărani îmi pun nădejdea. In alte părți, în Germania, a fost mai ușor. S'au întemeiat pe industria mare și Mussolini și Hitler. Dar eu, pe ce industrie să mă întemeez? Eu nu mă pot întemeia decât pe voi, cămeșile sufletului nostru. In acest suflet veți purta cuvântul nostru de ordine, care este cuvântul de luptă pentru idealul nostru.

Dacă va înțelege țărănimea, va fi spre binele

ei. Iar dacă nu, în orice caz să ştiţi că în noi nu vă veţi înşela. In Cuza şi în mine nu vă veţi înşela.

Şi Cuza şi eu ne-am făcut socoteala acestei vieţi. Nu vom murdări o pagină pe care am scris-o fiecare cu sângele său: ROMÂNIA A ROMÂNILOR.

Vă duceţi la casele voastre şi spuneţi, c'aţi auzit cuvântul unui om, care crede în biruinţă. Aşteptaţi ziua şi ceasul, când prefinii mei vă vor spune: Acum faceţi, împliniţi ordinul pe care l-aţi primit! (Strigăte: Izbândă!)

Nu mi-a fost frică pe vremea Ungurilor, mai puţin îmi este frică astăzi, când trăim în ţara românească şi însemnează, că la temelia acestei ţări s'au pus şi gândurile mele. Am şi eu drept să-mi spun gândul întreg, curat.

Şi cine are poftă de harţă, să pofteaască. Nu-mi pasă. Nu mă tem de aceşti pumni ridicaţi. Sunt pumni anemiaţi, sunt pumni slabi, nu sunt pumni de ţăran român. Să bage bine de seamă cine face bătaia, pentrucă în ziua când va cădea asupra lor pumnul vostru, praf s'alege din ei. Eu nu vreau, ca să dau acest cuvânt de ordine, dar dacă va veni momentul, când va trebui să hotărască numai pumnul, vom fi în fruntea voastră, punând la contribuţie energiile poporale, în ofensiva cea mare, pe care o vom deslănţui pentru binele neamului nostru.

Prin urmare, dragii mei, staţi gata şi aşteptaţi. Izbândă! (Aclamaţiuni puternice şi generale Ura!)

BIBLIOTECA

CÂŢIVA
fruntaşi ai organizaţiei naţional-creştine din judeţul Cluj

Dr. LAURIAN GABOR
vicepreşedinte şi şef al sectorului Ciucea

Dr. SABIN OPREAN
vicepreşedinte şi şef al sectorului Gilău

Dr. TEODOR VIDICAN
prim secretar general
și șef al sectorului Mociu

Cpt. GRIGORIE IGNAT
consilier prezidial

Dr. ION FEDORCA
al II-lea secretar-general
și șef al sectorului Nădășel

Dr. GAVRIL POP
secretar prezidial
și șef al sectorului Borșa

Dr. ION MUNTEANU
şef al sectorului Mănăstireni

Dr. Aurel Hetco
şef al sectorului Hida

VASILE VLAICU
cassier
şi şef al sectorului Vlaha

NICOLAE D. MARIN
şef al sectorului Câmpia

Plugarii români votează totdeauna semnul ——— linia dreaptă

căci numai prin acest semn se va ajunge la mântuirea propovăduită de apostolii neamului:

A. C. Cuza

și

Octavian Goga

VERIFICAT 2007

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREȘTI

2 lei